

SOLDADA MINIMA

Manuel Rodríguez López

Traducción ó catalán por Luis Jorge Rodríguez

CANTIGA Ó CARBALLO

Ouh frondoso carballo sombrizo
que por séculos deches aveños,
agarimo e quentura ó labrego,
alumea o meu probe cantar!

Amodiño queimándose os cepos
o teu lume na anterga lareira
consolou os meniños e vellas
coa sagrada fogueira ancestral.

E nas maus do artesano galego
eres carro, eres grade e arado;
eres mango de sacha e machado,
faste cuba pra o viño gardar.

Longos anos ti fuches, carballo,
o conforto das nosas aldeas;
a Galicia contigo está en deuda,
patriarca de cerna inmortal!

CANTIGA AL ROURE

Oh, frondós roure pèñol, ombrívol,
que pels secles ens has donat estris,
aixopluc i escalfor pels pagesos,
il·lumina el meu pobre cantar!

Lentament es cremaven les soques
i el teu foc de la llar ben antiga
consolava els minyons i les velles
amb sagrada foguera ancestral.

I a les mans del gallec artesà
esdevéns carro, rascle i arada;
ets el mànec d'aixada i destal,
per poder guardar el vi, bóta et fas.

Per molts anys tu has estat, roure pèñol,
confortant-nos als nostres vilatges;
la Galícia vers tú té un gran deute,
patriarca de cor immortal!

TI ES ETERNO

Agro galego,
paridor inesgotable de clorofilas,
paradiso sucado
por infindos regueiros
de semen ninfático
fertilizador das tuas entranas,
sempre disposto
a froitificar
en ricaces centeos,
frescos lameiros,
soutos acugulados de ourizos,
mestas carballeiras,
piñeiraes aviados con traxe novo,
eucalitos que se arrandean perto do ceo,
ribeiros e albariños gasalleiros,
figos celmosos
e hortas ateigadas de mantenza...
Ti es eterno!
Enxamáis morrerás, agro galego!

Apesares do televexo,
da radio e das estradas,
que invaden teus currunchos
nourora isolados,
apesares da sociedade de consumo
que te materializa,
encadea,
masifica e domea
engaiolándote con feitos,
barullos, gargalladas, firmas de letras
a pagar en tres, sete, nove meses...
Apesares da dinificación dos mitos
ti és eterno!

Inda que as tuas donas acaden ofegar a voz anterga
amamantada no sermo "vulgaris";
inda que, desleigadas, se deixen cegar polo meiguizo
turístico-propagandístico-auditivo-visual
do "Viva la Vida" "Contamos contigo";
inda que reneguen de ser un pobo diferenciado
i ensinen o castrapo ós seus nenos;
inda que se mergullen nos rechamos mendaces
alleos-triumfalistas que nos disipan...
ti és eterno!

Inda que se esborralle
o idioma arrequentado polo pobo,
a multiseccular "fonía" céltica
non morrerá!

Agro galego,
nourora huchete choído,
que atesourabas garimoso
as alfaías e pérolas do verbo
pulimentado nos beizos labregos,
está a chegar o intre da coitelada final!

Érguete!
Esfrega os ollos e arreponde varill!
Calca forte e altivo polos teus vieiros!
Faite irmandiño defensor da fala dos abós!

TÚ ETS ETERN

Camp gallec,
paridor inesgotable de clorofil·les,
paradís solcat
per infinits rierols
de semen nimfal,
fertilizador de les teves entranyes,
sempre dispostat
a fructificar
en ufanosos sègols,
frescos prats molls,
castanyedes cobertes de pellons,
atapeïdes rouredes,
pinedes abillades amb vestit nou,
eucaliptus que es vinclen prop del cel,
ribeiros i *albariños* delitosos,
figues meloses,
i hortas plenes de manutenció...
Tú ets etern!
Mai moriràs, camp gallec!

Malgrat el televisor,
la ràdio i les carreteres,
que envaeixen els teus racons
antigament aïllats,
malgrat la societat de consum
que et materialitza,
encadena,
massifica i doblega
seduint-te amb embuixos,
xivarris, riallades, signatures de lletres
a pagar en tres, set, nou mesos...
Malgrat la dignificació dels mites
tú ets etern!

Encara que les teves dones aconsegueixin ofegar la veu antiga
alletada pel "sermo vulgaris";
Encara que, descastades, es deixin cegar pel fetill
turístic-propagandístic-auditiv-visual
del "Viva la Vida" "Contamos contigo";
encara que reneguin d'ésser un poble diferenciad
i ensenyin *castrapo* als seus nens;
encara que se submergeixin als reclams fal·laços
aliens-triumfalistes que ens dissipen...
tú ets etern!

Encara que s'ensorri
l'idioma acrescut pel poble,
la multiseccular fonía cèltica
no morirà!

Camp gallec,
antany cofret tancat,
tresorejaves amb cura
les joies i perles del verb
polit en els llavis pagesos,
s'acosta l'instant de la ganivetada final!
Àlça't!

Refrega els ulls i planta't, virill!
Petja ferm i altiu pels teus viaranys!
Fés-te *irmandiño* defensor de la parla dels avis!

O XAN DO PLURIEMPREGO

EL JAN DE LA PLURIOCUPACIÓ

OBRÓUSE O MILAGRO

Forzabas na aldea suando rabelas,
ouvías ós fillos cramar. I a Xusticia
virábache o lombo.
As leis e o Dereito
facíanse o xordo.

As chuvias, o vento i o sol
mirraban teu corpo,
da ialma... millor non falar: Sempre
magoada coa idea do inferno
i o demo.

Petaches na porta da vila,
topaches traballo,
vendiches os leiros i en troques
mercaches un piso
a plazos.

Ecoan nas ruas teus berros de trunfo,
obróuse o milagro:

A industria non teme nubeiros
nen pragas nen raios!

S'HA FET EL MIRACLE

Forcejaves a poble suant esteves,
senties els fills clamant. I la Justícia
et girava l'esquena.

Les lleis i el Dret
feien l'orni.

Les pluges, el vent i el sol
marcien el teu cos.

De l'anima...millor no en parlem: Sempre
afligida amb la idea de l'infern
i el dimoni.

Has picat a la porta de la vil·la,
has trobat feina,
t'has venut els trossos i a canvi
has comprat un pis
a terminis.

Ressona al carrer el teu crit de triomf,
s'ha fet el miracle:

La indústria no tem nuvolades
ni plagues ni trons!

ESPELLISMO

Ouh tempo perdido na aldea
decruando barbeitos, rozando toxals
tripando lizmachas e trollo,
seituras, aradas, fogaxe no vrau,
xaneiros que entalan as maus...
Mal haxa o poeta
que, ouh parvo, salaia por vos!
Se a verba atingira coas sudes
que verte o labrego arrincando no estrume...!

MIRATGE

Oh, temps perdut al llogarret,
rompent guarets, segant gatosars
trepitjant llimacs i fang,
segues, llaurades, xardor estival,
geners que encanyen les mans...
Mal haja el poeta
que, neci, sospira per vosaltres!
Si la paraula atenyés les suors
que vessa el pagès arrencant la brossa...!

¿PROGRESO?

Conqueriches o mundo.
O xornal que che dan é folgado.
Non caviles nas horas
que malvives escravo;
outras doce eres ceibe, durmindo,
viaxando no bus e no metro, meu santo!
O domingo na tele dan fútbol,
ouh Progreso, qué adianto!
Serás dono dun piso en dez anos
e terás prós festivos
un utilitario...

PROGRÉS?

Has conquerit el món.
El jornal que et donen és folgat.
No cavil·lis en les hores
que malvius esclavitzat;
altres dotze ets lliure, dormint,
reiet meu, al bus i al metro viatjant.
El diumenge a la tele fan futbol,
oh Progrés, quin avenç més gran!
Seràs l'amo d'un pis en deu anys
i tindràs per als festius
un utilitari...

NA RUA

El ben traballaba.
Non era folgán; pro a saúde
xogoulle a trasnada.
Denantes de entrar en plantilla,
coitado, enfermóu.
O infarto lañóu ó emigrado
e o mouro industrial rescindíu o Contrato
deixando na rúa
ó vello labrego enxertado na vila.

AL CARRER

El prou que traballava.
No era gandul, però la salut
li va fer una mala pasada.
Just abans d'entrar en plantilla,
pobret, va emmalaltir.
L'infart ha estripat l'emigrat
i el monstre industrial ha rescindit el Contracte
deixant al carrer
al vell pagès empeltat a la vil·la.

PÓLIZA DE ACCIDENTES

Asegún lle pediches,
o despertador
desfaise en vibraciós
alporizando
o teu cerebro en calma.
Érguete cedo
inda que haxa arroiada,
que faga vento
ou que esbares no lazo pola rúa.
Alanca forte! Que vaise o bus!
No arrabal da cidá
debaixo dun pendello de uralita,
nun taadro,
farás cen buratos minuto,
perante catorce horas.
Non teñas grimo!
Está previsto
que perfores un dedo
e o Patrón paga
póliza de accidentes!

PÒLISSA D'ACCIDENTS

Segons li vas demanar,
el despertador
es desfà en vibracions
esglaiant
el teu cervell en calma.
Lleva't d'hora
tant si hi ha una aiguada,
com si fa vent
o com si patines al glaç del carrer.
Arrenca a córrer! Que marxa el bus!
Al raval de la ciutat
sota un cobert d'uralita,
amb un trepant,
faràs cent forats minut,
durant catorze hores.
No et faci pena!
Està previst
que perforis un dit
i el Patró paga
pòlissa d'accidents!

O VELLO OBREIRO

I

Xa levas seis anos facendo horas estras
coa teima de erguer unha casa xeitosa
e crear un fogar que te acolla e convide
con risos de nenos e meles de esposa.
As festas traballas con fe e sen acougo
erguendo paredes, poñéndolles portas,
pisando sobrados, tellando, pintando,
sumido na idea da prósima boda.
Da ialba á serán, a cotío e con presas
mesturas con mágoas aforros e forzas,
achandas camiños e fendes penedos.
Teu sino está escrito. Non hai quen cho torza!

II

Con mil negaciós, sacrificios i á tumbos,
lograches facer a cativa casoupa.
Xa tes os teus fillos criados, meu home,
i ateiga de amor o teu lar unha dona.
Ficaron moi lonxe os destallos acedos,
rubiches da vida as montanas mais outas,
quedóu no recordo aquil neno meniño
sentado no colo a escoitarche as estorias,
levouse o reloxa a meniña riseira
que enchía o teu lar de garulos e xoia.
Agora son iles que se abren camiños
con sudes arreo, con prantos e loitas.
O esforzo da vida enxamáis topa fin...
A roda do tempo non cansa ni acouga!

III

Chegache ós setenta e ninguén se decata
que aquil coitadiño petrucio da moca
que, a poucos, camiña nas ruas da vila,
gastóu no traballo saúdes vizosas.
—Os nenos rebrincan e cantan e berran...
Con ledos chouchíos saíron da escola!
Ti espreitas, tristeiro, fiando lembranzas
e miras prás mans enrugadas... callosas...

IV

Moi perto rexouban dous mozos ye-yés...
Qué verbas ouviches? Meu santo, ti soñas?
—Non sei por qué Dios non arrampla cos vellos!
—Xa chama por il a podremia da foxa...!

EL VELL OBRER

I

Ja portes sis anys treballant hores extres
amb ganas de fer-te una casa vistosa,
concebre una llar que t'aculli i regali
rialles de nens i les mels de l'esposa.
Treballes festius amb fe i sense treva
aixecant les parets i posant-hi les portes,
Solant tot el terra, teulant i pintant,
pensant ja només que la boda s'acosta.
I sempre amb les presses, de l'alba al capvespre,
barrejes amb penes estalvis i forces,
aplanes senderes i esberles les penyes.
Ton fat ja està escrit i ningú te'l pot tòrcer!

II

Amb mil negacions, sacrificis i a cops,
acabares de fer la barraca bufona.
Ja tens tots els teus fills criats, amic meu,
i curulla la llar d'amor una dona.
Bén lluny han quedat escarades amargues,
de la vida has pujat a les més altes cotes,
Queda en el record aquell nen petitet
que se't seia a la falda i sentia els teus contes,
el rellotge s'ha endut la petita riallera
que omplia la llar d'enrenou i de joia.
Avui ja són ells els que s'obren camins
amb suors sense fi, ells lluiten i ploren.
L'esforç de la vida mai troba la fi...
La roda del temps ni es cansa ni reposa!

III

Has complert els setanta i ningú se n'adona
que aquell pobriçó homenet poca cosa
que, lent, camina als carrers de la vil·la,
gastà dins la feina saluts abundoses.
—Els nens saltironen i canten i criden...
Amb alegres xisclets han sortit de l'escola!
Tú aguaites, tot trist, filant remembrances
i et mires les mans rugoses...calloses...

IV

Ben a prop fan gatzara dos joves ie-iés...
Has sentit les paraules o somiaves tal cosa?
—No sé per què Déu no arramba amb els vells!
—L'està cridant ja el podriment de la fossa...!

V

O mozo que ledo facía horas estras,
o pai que contaba ós meniños estorias,
o abó que loitou toda a vida sen pouso...
non poide atallar o seu pulo... e chora!

V

El xicot que, content, feia un munt d'hores extres
el pare que als nens explicava molts contes,
l'avi que sempre lluità sense pausa...
no pot deturar el seu impuls... i plora!

HUMILDOSOS CADELIÑOS

O Patrón vello era bon home,
alternaba contigo
e cos teus compañeiros. Por Nadal
obreiros e burgués, xunguidos
nun xantar de irmandá,
reloucabades acarón do viño.

Erades xente nova. Vós, con folgos;
El, sén millós pero un camiño:
As relacións humanas a facer
dos homes humildosos cadeliños...

E morreron os anos
e destes, deches, sudes a cotío
e medraron teus netos
i os fillos dos seus fillos...

Os teus siguen obreiros
co mesmo sino.
Os do Patrón son millonarios
a destragar pesos a fio!

CADELLETS HUMILS

El Patró vell era un bon home,
alternava amb tú
i amb els teus companys. Per Nadal
obers i burgès, tots units
en un dinar de germanor,
exultàveu vora del vi.
Éreu gent jove. Vosaltres, amb forces;
El, sense milions però amb un camí:
Les relacions humanes fent
dels homes cadellets humils...
I van morir els anys
i vau, vas donar, suors dia i nit
i van créixer els teus néts
i els fills dels seus fills...
Els teus segueixen d'obers
amb el mateix destí.
Els del Patró son milionaris
dilapidant duros sens fi!

RENTABRES DIVIDENDOS

O neto do Patrón vello
a teu carón
altivo pasa e teso.
Sua noxenta ollada
mágoate mais
ca unha labazada.
Findaron os xantares
da irmandá falsa
e os risos ledos de antes.
Medróu a Sociedá
—un home é un número,
un sumando namáis—
Agromaron os xefes
coma zarrotes
para programar leises.
I o Capital bulrento
tiróu das sudes
rentabres dividendos.

RENTABLES DIVIDENDS

El nét del Patró vell
pel teu costat
passa, tibat i superb.
La seva repugnant ullada
t'ha fet més mal
que una bufetada.
S'han acabat aquells dinars
de germanor falsa
i les alegres rialles d'abans.
La Societat ha crescut
—un home un número és,
un sumand només—
Han brollat els caps
com bolets
per a programar les lleis.
I el Capital, burlesc,
n'ha tret de les suors
rentables dividendos.

ÉS UN REFUGALLO

A tua dona xa lavóu
moitísima roupa de traballo.
Sodes dous vellos.

Esas maus deformes apuraron
os folgos todos
e o tacto.

Po qué che estrana que o Patrón
queira porte no paro?

Perdiche a lixeireza,
rebordache e alasas, meu coitado.

Agora xa non rendes; que estás feito
un refugallo!

ETS UNA RAMPOINA

La teva dona ja ha rentat
moltíssima roba de treball.

Sou dos vellos.

Eixes mans deformes han esgotat
totes les forces
i el palp.

Per què se't fa estrany que el Patró
a l'atur et vulgui deixar?

Has perdut l'agilitat,

T'has desbordat i panteixes, pobret meu.

Ara ja no rendeixes, que estás fet
una rampoina!

CONTRATO

De traballo en percuro
dempóis de longas camiñatas
polo arrabal fabril,
deche, ó fin, cunha porta franca.
as tuas maus calosas
garabatearon nomes, datas;
namentras remuiñábanche
mil ideas na ialma:
Xornal, fillos, muller,
termar da casa,
catro meses valeiros,
comendo bágoas
porque a Crisi deixárate na rúa
sen doerse das entranas...
Xa téis onde gañar o pan.
Traballas,
inda que a loita sigue
e as mouras inquedanzas;
que sóio por tres meses
as tuas maus contratan...
Os días voarán. O Paro,
cal noxenta pantasma,
con gargalladas cínicas,
AGARDA!

CONTRACTE

A la recerca de feina
després de llargues caminades
pel raval fabril,
Vas trobar, a la fi, una porta franca.
Les teves mans calloses
van gargotejar noms, dates;
mentres se t'arrombollaven
mil ideas a l'ànima:
Jornal, fills, dona,
mirar per la casa,
quatre mesos buits,
menjant llàgrimes
perque la Crisi et va deixar al carrer
sense llàstima a les entranyes...
Ja tens on guanyar-te el pa.
Treballes,
tot i que la lluita continua
així com les negres temences;
que només per tres mesos
les teves mans contracten...
Els dies volaran. L'Atur,
com enutjós fantasma,
amb riallades cíniques,
T'AGUAITA!

EXPEDIENTE DE CRISIS

I

O burgués estudiou coa xerencia
listas interminabres,
números, nomes, peós, xubilados posibres,
xente moza, obreiros que inda rinden,
homes caducos, laranxos sen zumo, escurridos.

O traballo minguóu. Sobra xente.
A coniuntura impón roteiros novos.
Hai que despavilarse!
Non poide o burgués cobexar a tantísimo obreiro!
“Que veña o abogado! Que furgue nas leises!
Chamai conselleiros! Traguéi os impresos,
que a crisis alanca facendo estropicio
nos cimentos do noso negocio zogado
por tantos larpeiros que viven á conta da Empresa!”

II

O expediente de Crisis
ateigou os recunchos do taller
de neboeiros e meigas
que agoiraban tempadas sen pan
e meniños encoiros,
donas a pedichar nos postos do mercado
i homes buscando traballo na praza da vila.

III

“Nabondaron, meu amo, escrituras
nen falseiros balances pró Xuez.
Eu faréi que lle mingüe a plantilla
de indireutos e vellos nun mes”.
“Bota a xente que xa non produce
—estou farto de vagos manter—
entramentras, arranxo o Recurso
e preparo outros novos papés!”

IV

Quere Vostede, señor, xubilarse?
Sabe que a casa malvive un momento de crisis.
Coido que intresa coller un retiro
acorde coas arcas valeiras da Empresa.
Que non matinóu tan xiquera tal cousa?
Estamos coidando pagarlle
dobrado o que marcan as leis
cada mes!
Quince mil pesetas sen erguerse cedo
na crua inverniá!
Quince mil pesetas
sen sudes no vrau!
Quince mil pesetas
sen vir ó traballo! De renta no mes!

EXPEDIENT DE CRISI

I

El burgès ha estudiat amb Gerència
l·listes interminables,
números, noms, peons, possibles jubilats,
gent jove, obrers que encara rendeixen,
homes caducs, tarongers sense suc, eixuts.
El treball ha minvat. Sobra gent.
La conjuntura imposa nous derroters.
S'ha d'espavilar!
No pot el burgès aixoplugar tants d'obriers!
“Que vingui l'advocat! Que remeni a les lleis!
Crideu consellers! Porteu els impresos,
que la crisi gamba fent estropell
als ciments del nostre negoci xuclat
per tant de paràsit com viu a compte de l'Empresa!”

II

L'expedient de Crisi
va abarroterar els cantons del taller
de nuvolots i de bruixes
que auguraven temporades sens pa
i menuts magres,
dones pidolant per les parades del mercat
i homes buscant feina a la plaça de la vil·la.

III

“No hem fet prou, amo meu, amb escriptures
ni amb falsos balanços per al Jutge.
Jo faré minvar la plantilla
d'indirectes i vells en un mes”.
“Fés fora la gent que ja no produeix
—de mantenir dropos, mai més—
mentrestant, arranjo el Recurs
i preparo uns altres nous papers!”

IV

Vol Vostè, senyor, jubilar-se?
Sap que la casa passa per moments de crisi.
Trobo que li interessa cobrar un retir
d'acord amb les arque buides de l'Empresa.
Que ni tan sols ha rumiat tal cosa?
Estem pensant pagar-li
el doble del que marca la llei
cada mes!
Quinze mil pessetes sense llevar-se d'hora
al bell mig de l'hivern!
Quinze mil pessetes
sense suors a l'estiu!
Quinze mil pessetes
sense venir a la feina! De rendes cada mes!

Non chegan, dice, pra vivir as quince mil?
A dobla quer cobrar?
Que leva vintecinco xa
traballando na Empresa?
Non aceta?...
A Xerencia non dorme e verá
os manexos direitos ou tortos da vía legal.

V

Pola tarde vai cobrar recibos
o vello obreiro.
O sangue zorrégalle forte nas sens;
que non lle abonda o soldo.
O Burgués que il servíu vintecinco
longos anos,
cruza a Gran Vía
cunha rameira no coche de Sport
i o vello obreiro,
que non lle abonda o soldo,
obrigado a coller o retiro,
cuspe veneno i enxerga os seus puños ó ceo!

Com diu? Que no fan prou per viure, les quinze mil?
El doble vol cobrar?
Que en porta vint-i-cinc ja
treballant a l'Empresa?
No hi accepta?
La Gerència no bada i mirará
les intrigues dretes o tortes de la via legal.

V

Per la tarda surt a cobrar rebuts
el vell obrer.
La sang li batega fort a les temples;
car no li arriba el sou.
El burgès a qui va servir vint-i-cinc
llargs anys,
travessa la Gran Via
amb una meuca al cotxe esportiu
i el vell obrer,
car no li arriba el sou,
obligat a agafar el retir,
escup verí, i arbora els punys contra el cell!

O LACAIO

Eras fume somentes,
o derradeiro da oficiña.
Vivías alugado,
recén casado,
nunha buhardilla.

Soupeche aloumiñar ó Xefe
e conxugache os verbos do lacaio
ó dreito i ó revés
“Anicrarse” “Lamber”
no futuro, en presente e no pasado.

Asulagando ós compañeiros
o teu xornal estalicóuse mais
deica franquearche as portas do Consello.

A estrada do porvir
tén semáforo verde!
Tripa, esmaga, encadea,
magoante alferrón, fera
viaxante de intreses!

Dille ó burgués, sinxelamente,
que teñen voluntá,
pro fállalles a base. Dillo, faino!
Emprega tua cínica piedá,
lizmacha porcallenta,
contakilómetros
do parte diario
ó amo!

EL LACAI

Eres fum només,
el darrer de la oficina.
Vivies de lloguer,
casat de nou,
a unes golfes.

Vas saber acariciar al Cap
i conjugares els verbs del criat
del dret i del revés
“Ajupir-se” “Llepar”
en futur, en present i en passat.

Enfonsant els companys
el teu jornal s’ha estirat més
fins a obrir-te les portes del Consell.

La carretera de l’avenir
té el semàfor en verd!
Trepitja, esclafa, encadena,
fibló feridor, bèstia
viatjant de l’interès!

Digue’s al burgès, sincerament,
que tenen voluntat,
però els falla la base. Digue-li, fes-ho!
Fés servir la teva cínica pietat,
l’limac fastigós,
comptaquilòmetres
de l’informe diari
a l’amo!

OS DIAS DA SEMANA

Lus: Abrinte, comenzo, suma e sigue,
principio dunha nova etapa
no decorrer monótono
de ensoñadas espranzas.

Martes: Estrada longa e costaneira,
chea de lama,
sempre a rubir
cara a meta lonxana.

Miércoles: Parte o peito
nas fresas, nos taadros ou na frágua!
Gaña o pan! O traballo dinifica,
enxendra forza e rexenera a alma!

Xoves: De sol a sol cumpriches
coa tua cãrega;
cada quen terma
da sua canga!

Vernes: A mala estrela
abúrate onde quer que vaias,
as inxusticias
son lousas que esmagan.

Sábado: Cobro mínimo. Non seña
que te arrepoñas. A soldada
há ser xusta. A cubiza
o esprito emporcalla.

Domingo: Día santo. Prega os xionllos!
ergue unha oración de gracias;
que tés saúde e tés traballo,
respiras, ollas, soñas... Non che basta?

ELS DIES DE LA SETMANA

Dilluns: Clarejant, inici, suma que segueix,
principi d'una nova etapa
al trànsit monòton
d'ensonyades esperances.

Dimarts: Carretera llarga i rosta,
plena de fang,
sempre pujant
cap a la meta llunyana.

Dimecres: Trenca el pit
a les freses, als trepants o a la farga!
Guanya't el pa! El treball dignifica,
engendra força i regenera l'ànima!

Dijous: De sol a sol has complert
amb la teva càrrega;
cadascú el seu mort
aguanta!

Divendres: La mala estrela
et burxa allà on vagis a raure,
les injustícies
son lloses que esclafen.

Dissabte: Cobrament mínim. No fos cas
que et revoltis. La soldada
ha de ser justa. La cobdícia
a l'esperit deixa taca.

Diumenge: Dia sant. Plega els genolls!
alça una oració de gràcies;
que tens salut i tens treball,
respires, veus, somies... No tens prou encara?

CUMPRE COAS OBRIGAS

Oxe é festa. Non saias da casoupa.
Esquece, acouga, durme, enxendra fillos,
non matines en festas
nin fuxas do teu circo.

As autopistas
fedem a caravana.

Repón forzas,
non queiras coñecer,
faite o parvo e espreita o televexo.
Verás fútbol,
minifaldas arreo,
ledicia de vivir, facianas fonchas...

Esquece que se funden cartos
en esmorgas e enchentes.
Esquécete, por Dios!

No que outros esborrallan ti non penses!
e prega ó ceo perdón prós descarriados!

Namentras o burgués e os novos ricos
en restaurantes de sona
enchen bandullos con bistecs e tarta
e os porcos fozan
nos residuos da gula cristiana,
ti non caviles! Cumpre
nas fresas e nos taadros,
coa eirexa e coa familia... Cada quen
apeita co seu fado!

COMPLEIX LES OBLIGACIONS

Avui és festa. No surtis de la caseta.
Oblida, reposa, dorm, engendra fills,
no matinis per festes,
ni fugis del teu cercle.

Les autopistes
fan pudor de caravana.

Refes-te,
no vulguis conèixer,
fes com un babau i guaita la tele.

Veuràs futbol,
minifaldilles a dojo,
alegria de viure, cares inflades...

Oblida que es fonen els quartos
en gresques i grans àpats.

Oblida-te'n, per Déu!

En el malbarat dels altres tu no hi pensis!
i demana al cel perdó per als esgarriats!

Mentrestant el burgès i els nous rics
en restaurants d'anomenada
s'omplen el pap de bistecs i pastissos
i els porcs fotjen

de la golafreria cristiana, els residus.

Tu no hi pensis! Compleix
a les freses i als trepants,
amb l'església i la família... Cadascú
tragina el seu fat!

O XAN DO PLURIEMPREGO

Nun recanto da praza, estalicado,
descompónse un cadavre mentras brúan
os coches domingueiros que degoran
o sol da praia.

Mergullado no embrullo das ideas
o Xan do pluriemprego e das obrigas
atravesóu a estrada pra ceibarse
da escravitude.

E ninguén se decata que aquel home
puido morrer na sua Terra,
ser esterco da Patria, ser mapoula,
tornarse fror!

EL JAN DE LA PLURIOCCUPACIÓ

En un cantó de la plaça, estès,
es descompon un cadàver mentre bramen
els cotxes diumengers que frisen
pel sol de la platja.

Capficat en l'embull de les ideas
el Jan de la pluriocupació i les obligacions
va travessar la carretera per lliurar-se
de l'esclavitud.

I ningú no se n'adona que aquell home
podia haver mort a la seva Terra,
ser adob per la Pàtria, ser rosella,
tornar-se flor!

NEGAREIME

Pra qué vou cantar do burgués,
larpeiradas, enchentes e frores?
Cómo poide empolar o meu peito
unha cantiga ollando mil dóres?
Mariñeiros que engulen os mares,
silicosos mineiros que morren,
picariños que están sen escolas,
sen futuro, sen xeito e sen norte...
Con qué liras pregadas que cante
cando todas están desacordes?
Ergo os ollos e vexo manobras
a xantar sen compango e sen postres,
enzoufados no chau pra seguir
traballando sen folgo hastra a noite.
As mañás o arrabal formiguea
—entramentras o rico inda dorme—
No taller un cronómetro fai,
asañoso, teimudos controles.
Tal becerros na feira do quince,
en camiós i autobuses os homes
sán das fábricas, méntralos xefes
ruben, fonchos, nos rápidos coches.
—Hai escravos que sirven ós ricos
dende a ialba fozando hastra a noite—
Cómo poide empolar o meu peito
unha cántiga, ollando mil dóres?
Qué tristura o vivir dos obreiros!...
Qué de aldraxes esmagan ós probes!...
Negareime a cantar e rezar,
mentras haxa quen xure e quen chore!

EM NEGARÉ

Per què haig de cantar del burgès,
llepolies, atipades i flors?
Com pot covar el meu pit
una cantiga veient mil dolors?
Mariners engolits per la mar,
miners silicosos que han mort,
criatures que estan sense escoles,
sense futur, sense sentit, sense nord...
Amb quines lires demaneu que canti
si estan destemprades del tot?
Alço els ulls i veig uns manobres
dinant només pa i sense postres,
embrutats al terra per seguir
treballant sens parar moltes hores.
Pels matins el raval formigueja,
—mentrestant alguns rics bé que dormen—
Al taller un cronòmetre fa,
irritant, obsessius controls.
Com vedells a la fira del quinze,
en camions i autobuses els homes
de les fàbriques surten, però els caps
pujen, fatus, als seus ràpids cotxes.
—Hi ha esclaus que serveixen els rics
cavant de matí fins bén fosc—
Com pot covar el meu pit
una cantiga, veient mil dolors?
Quina pena la vida dels obrers...!
Quants ultratges esclafen els pobres...!
Em negaré a cantar i a resar,
mentre n'hi hagi que reneguen i ploren!

NADAL: UNHA ESPERANZA

I

Nunhas pallas espido,
acarón de María
o meniño gralea
e xoga coas manciñas.

Aldeáns e pegureiros,
sen medo á noite fría,
sabedores da Nova,
reloucan de ledicia
e achéganse ó Ruliño
con presas e a porfía
pra ofrecerlle regalos
e cantar panxoliñas.

Qué de ensonos e festa,
de amor e algarabía!
Qué fermoso o Déus-Neno
no colo da naiciña!

II

O pobo asoballado
agardaba ó Mesías
pra librarse de Herodes,
dos fariseos e escribas.
As concencias sinxelas
creían nas profecías
e benzoaban ó Pícaro
que algareiro surría;
pero a Teocracia,
xorda ás verbas divinas,
non cré nos libros sagros...
Predica hipocresía!
Iles soñan co rei
do Imperio Israelita...
Non cavilan no pobo
que reclama Xustícial!

III

Xa ruaron moitismos Nadales
coa estrelleira alumando o carreiro
que conduce ó barrelo do Neno
—Sinxeleza, Virtude e Amor—
Gran rebumbio e ledicia no pobo,
esperanza de paz e irmandade...
Cada inverno rexurde o milagre,
flor dun día que axiña murchóu.
Caifás e Pilato perxuran!
É falseira a lembranza do Rulo!
Barrabás anda ceibe no mundo
e a Xusticia agoniza na Cruz!

NADAL: UNA ESPERANÇA

I

En unes palles tot nu,
al costat de Maria
el petit xerroteja
i juga amb ses manetes.
Vilatans i pastorets,
sense por a la freda nit,
sabedors de la Nova,
d'alegria han enfollit,
i s'acosten al Minyonet
amb pressa, insistents,
per donar-li regals
i cantar-li villancets.
Tot de somnis i de festes,
d'amor i xerinola!
Que n'és de formós el Déu-Nen
a la falda de la marona!

II

El poble sotmès
esperava el Messies,
per lliurar-se d'Herodes,
de fariseus i d'escribes.
Les conciències sinceres
creien les profecies
i lloàven el Petitó
que xiroi, somreia;
però la Teocràcia,
sorda a les paraules divines,
no creu en els llibres sagrats...
Predica hipocresia!
Els somien amb el rei
de l'Imperi Israelita...
No es recorden del poble
que reclama Justícia!

III

Van passar moltíssims Nadals
amb l'estel il·luminant el corriol
que duu al bressol del Nen
—Sinceritat, Virtut i Amor—
Gran rebombori i alegria al poble,
esperança de pau i germanor...
Cada hivern rebrolla el miracle,
flor d'un dia que aviat s'ha marcit.
Caifàs i Pilat perjuren!
Enganyós és el record del Minyó!
Barrabás campa lliure pel món
i la Justícia agonitza a la Creu!

SÓ SE LAIAN OS PARVOS

Escalectris, semáforos,
gases, frenos,
epilépticos bruídos, rodantes
caravanas de vértigo:
Trunfa a máquina, logro do esforzo viril.
Mocedá, mini shorts, masis, midis arreo,
vida fácil que atopa
todo feito.
Diversiós. Estrenar Destragar...
Só se laian os parvos. Os bicos son tenros
anque esteña na rua un cadavre catro horas
agardando o Xuez.

NOMÉS ES QUEIXEN ELS BABAUS

Scalextrics, semàfors,
gasos, frens,
epilèptics brams, rodants
caravanes de vertigen:
Triomfa la màquina, fita de l'esforç viril.
Joventut, *mini shorts*, *masis*, *midis* a dojo,
vida fácil que s'ho troba
tot fet.
Diversions. Estrenar Malgastar...
Només es queixen els babaus. Els petons són tendres
encara que al carrer un cadàver s'estigui quatre hores
esperant el Jutge.

VESTIDA DE ALDRAXE

Vestida de aldraxe e mouras cubizas,
de inxusticia arreo i eternas perguizas,
preñada de roubos, chea de ruindade,
afógame a bosta desta sociedade.

Os sete pecados a mallar nos servos,
alancan decote fonchos e soberbos
e trunfa a luxuria e medra o ladrón
e campa o usureiro e vive o lambón.

Prós nosos meniños agroman, coitados,
futuros de bágoas con fel mesturados:
Ni escolas ni industrias, nin cencia ni abeiro...
Un corgo lles queda: Fuxir ó estranxeiro!

I aínda hai poetas que cantan as frores
e falan de meles i ensoñan amores
i alaudan e gaban e baten as maus
e din, a porfía, que somos irmáns.

VESTIDA AMB PARRACS

Vestida amb parracs i cobdicia negra,
de continúa injusticia i mandres eternas,
prenyada de robatoris, plena de roindat,
m'ofega la merda d'aquesta societát.

Els set pecats colpejant el serf,
gamben dia i nit cofois i sobergs
i triomfa la luxúria i creix el lladregot
i campa l'usurer i viu el llepó.

Germinen per als nostres pobres infants,
futurs de llàgrimes amb fel barrejats:
Ni escoles, ni indústries, ni ciència ni recer...
Un camí els queda: Fugir a l'estranger!

I encara hi han poetas que canten les flors
i parlen de mels i somien amors
i lloen i gaben i piquen de mans
i diuen, amb porfídia, que som germans.

LOITO NA DIASPORA
A Xosé Lois Blanco Campaña

I

Bergantiños lonxana que dormes
arrolada no colo do mar,
no desterro xa levo trinta anos
e non sei cándoo poida voltar.

Dende neno na diáspora vivo
cavilando no patrio fogar...

Na bisbarra fermosa e lonxana,
que cantara Eduardo Pondal!

Da cidade os barullos e presas,
tal ferretes do mouro alacrán,
magoáronme a ialma, coitado de min,
hastra mesmo sangrar!

II

Malpica das ínsuas Sisargas,
abeiro das aves do mar;
Encaixes en flor —Camariñas—
Tí, Laxe, do longo areal;
Suaves veigales e fortes piñeiros
á veira do Allóns, a fungar...

Muxía, das furnas e a Virxe da Barca...

—¿A pedra podréi abalar? —

Vimianzo, Fisterra, Dombate... ¿hastra cando
teréi que agardar?

III

“Dous milleiros de moínantes
noutras naciós espallados,
orfos de nai,
soñando cunha Patria
garimosa cos fillos,
ceibe e ricaz...”.

Triste sino dos galegos
lonxe en terras alleas
pra gañar o pan!

Deica cándoo zugaremos
iste fel acedo?
Por sempre, Deus, quizáis?

DOL A LA DIÀSPORA
A Xosé Lois Blanco Campaña

I

Bergantiños llunyana, reposes
bressolada a la falda del mar,
bandejat, trenta anys ara porto
i no sé quan podré retornar.

Des que era petit a la diáspora visc
amb cabòries del patri fogar...

La contrada formosa i llunyana,
com l'Eduardo Pondal va cantar!

De la ciutat, el rebull i les presses,
com fiblades del negre alacrà,
m'han afligit l'ànima, pobre de mi,
fins i tot arribant a sagnar!

II

Malpica a les illes Sisargas,
recer dels ocells de la mar;
Flors de punta de boixets —Camariñas—
Tú, Laxe, del llarg arenal;
Hortes suaus i pins vigorosos
a la vora del riu Anllóns, xiulant...

Muxía, de les grutes, i la Virxe da Barca...

—La pedra faré bascular? —

Vimianzo, Fisterra, Dombate... Fins quan
hauré d'esperar?

III

“Dos milers de traginers
escampats per altres nacions,
orfes de mare,
somiand amb una Pàtria
amorosa amb els fills,
lliure i abundant...”.

Afligit destí dels gallecs
lluny en terres alienes
per guanyar-se el pà!

Fins quan xuclarem
aquest fel amarg?
Per sempre, Déu, potser?

A EMIGRANTE

I

Onte chegaches pra pedir traballo á gran cidade; que deixaches, dona, os cativiños i o marido lonxe nunha casoupa.

No asfalto e no rebumbio mergullada, ninguén enxoita as bágoas que te escoan, ninguén cavila na tristura infinda que te aferrolla.

A tua ialma esnaquizada zuga o fel acedo do emigrante sino i a todas horas, soia en terra allea, soñas cos fillos.

Il non tén saúde; que a perdéu moi novo tronzando toxos e cavando a bouza na probe aldea.

Somente quedan os teus brazos rexos pra erguer a casa asulagada en tebras; coitados nenos, de farrapos cheus... cómo langrean!

II

Da noite roubas horas de descanso e fas roupiña prós meniños teus; comes codelos pra aforrar os cartos do longo mes.

Non eres soia! Se somente ti o fel beberas da inxusticia moura, que abura un pobo, que atanaza á raza que nos esfolo...

Donas e mozas a milleiros fuxen a terra estrana, percurando o pan; que as leis non valen pra sandar as chagas do probe lar.

Fica ermo o pobo. Soio quedan vellos, homes eivados, silvas, corgas, nenos... Galicia é fonte que somente deita prantos tristesiros.

III

Non canto á dona que no pazo folga. Non loubro, NON, á enseñoreada lurpia nen á burguesa que esquecéu a lingoa i a caste súa.

O meu poema, mesturado en sangue, alauda á probe i a emigrante cansa do vieiro longo, do camiño choído, desfeita en bágoas.

Eu canto á dona que en lonxanos eidos soña os seus nenos!

Eu canto á moza que en cidade allea soña coa aldea!

Eu canto á aboa que acanea a filla da sua filla!

L'EMIGRANT

I

Ahir vas arribar per demanar feina a la gran ciutat; car vas deixar, dona, els petits i el marit lluny en una cabana.

A l'asfalt i al rebombori enfonsada, ningú eixuga les llàgrimes que et degoten, ningú no pensa a la tristor infinita que t'empresona.

La teva ànima esberlada xucla el fel amarg de l'emigrant destí i a totes hores, sola en terra aliena, somies amb els fills.

Ell no té salut; la va perdre sent molt jove esbocinant gatoses i cavant a la garriga, al pobre llogarret.

Només resten els teus braços forts per aixecar la casa ennuegada amb tenebres; pobres nens, de parracs plens... com famegen!

II

A la nit li robes hores de descans i fas robeta pels teus minyons; menges rosegons per estalviar al llarg del mes.

No estàs sola! Si fossis només tú qui beu el fel de la negra injustícia, que socarrima un poble, tenalla la raça, que ens escorxa...

Dones i mosses fugen per milers cap a terra estrangera, cercant el pà; car les lleis no valen per guarir les nafres de la pobre llar.

Resta erm el poble. Només queden vells, homes baldats, esbarzers, carrerades, nens... Galícia és font que només raja plors de lament.

III

No canto a la dona que a palau ganduleja. No lloo, NO, a l'harpia ensenyorida ni a la burgesa que ha oblidat la llengua i la casta seves.

El meu poema, barrejat amb sang, lloa la pobre i l'emigrant cansada del llarg viarany, del camí enfangat, desfeta en llàgrimes.

Jo canto a la dona que en terres llunyanes somia amb els seus nens!

Jo canto a la fadrina que en ciutat aliena somia amb el llogaret!

Jo canto a l'àvia que bressola la filla de la seva filla!

BOTO DE FALLA O TERRÓN

Trinta longos anos esmagándome a ialma
sempre arrodado de asfalto e ladrillos,
cheo de reloxes, minutos e presas,
homes que van desbocados, sen tino,
roxos semáforos, longas agardas,
“metros” que fedem a sudas de eternos xentíos,
berros, protestas no bus, rempuxós,
masa de corpos que cheira egoísmos,
coches, tranvías, camiós,
clasons e motos que brúan e fenden ouvidos;
craras, patentes diferencias sociaes,
brancos chalets, residencias de ricos,
tristes barracas no probe arrabal,
nenos sen pan, sen escolas i espidos...

Boto de falla o terrón,
choro magoado, no cárcel da vila o meu Sino,
i ergo as palpebras ó ceo pescudando un indulto
pra ista cadea perpetua que vivo.

M'ENYORO DEL TROS

Trenta llargs anys esclafant-me l'ànima
sempre envoltat d'asfalt i totxanes,
ple de rellotges, minuts i presses,
homes que van desbocats, sense seny,
semàfors vermells, llargues esperes,
metros que fan pudor de suors d'eternes gentades,
crits, protestes al bus, empentes,
massa de cossos amb olor d'egoismes,
cotxes, tramvies, camions,
clàxons i motos que bramen i fenen oïdes;
clares, patents diferències socials,
blancs xalets, residències de rics,
tristes barraques al pobre raval,
nens sense pa, sense escoles i desvestits...

M'enyoro del tros,
ploro adolorit, a la presó de la vila, pel meu Destí,
i alço les parpelles al cel, indagant un indult
per aquesta cadena perpètua que visc.

ANO INTERNACIONAL DO NENO – ANY INTERNACIONAL DEL NEN

ONDE ATOPAR A POESÍA?
Adicado ó meu fillo Sant-lago

I

Onde atopar a poesía?
No fror? Nos sentimentos? Na paisaxe?
No amor quizáis? No corazón tal vez?
No lumbrigar do día? No solpor?
A inspirada palabra do poeta
fai milagres. Il pode, sen esforzo, doadamente,
escolmar a bondade,
ollar a fermosura,
sentir no máis profundo
o latexar da ialma.
O poeta é capaz de enfeitizar
no seu laboratorio espiritual
a podremia da fror,
a ruindá dun corazón...
O poeta, no crisol das suas químicas,
sempre adiviña a poesía.
Pero, dónde sealcontra
a cheas, rebordante e pura?

II

Nos brazos dunha mai,
o meniño riseiro
é poesía.
Nos parques e xardís,
cheus de barullos e gralear de nenos,
existe a poesía.
No fogar e na escola,
nos camiños e rúas,
donde sealcontra un neno,
sentiredes o celme da poesía.
Cando iles bican
e mesmo cando choran,
seus sentimentos son tan verdadeiros
que deitan poesía.
Sen picariños,
do amor as fontes cegarían
e a poesía morrería.

ON TROBAR LA POESIA?
Dedicat al meu fill Sant-lago

I

On trobar la poesia?
A la flor? Als sentiments? Al paisatge?
A l'amor tal vegada? Al cor potser?
En la lluentor del dia? A la solpostada?
La inspirada paraula del poeta
fa miracles. Ell pot, sense esforç, fàcilment,
discernir la bondat,
ullar la bellesa,
sentir al més profund
el bategar de l'ànima.
El poeta és capaç de fetillar
al seu laboratoriu espiritual
la podridura de la flor,
la roïndat d'un cor...
El poeta, al gresol de les seves químiques,
sempre endevina la poesia.
Però, on es troba
a dolls, desbordant i pura?

II

Als braços d'una mare,
el minyó rialler
és poesia.
Als parcs i jardins,
plens de gatzara i xerroteig de nens,
existeix la poesia.
A la llar i a l'escola,
als camins i carrers,
allà on es troba un nen,
sentireu el tast de la poesia.
Quan ells petonegen
àdhuc quan ploren,
els seus sentiments son tan vertaders
que degoten poesia.
Sense marrecs,
les fonts de l'amor s'assecarien
i la poesia moriria.

IN MEMORIAM

NA MORTE DO MECENAS

Novamentes agroma a primaveira
leda, vizosa, prometendo o froito
da árbore e da roseira; pero o loito
entolda a nosa ialma: A ladroeira
aceirada gadaña fixo feira
seiturando o petrucio enxebre. Moito
perdéu a Terra! Acedo pranto escoito
da Galicia magoada na outra veira...

O gran Mecenas do saber galego,
o loitador dun fértil novo abrente
acouga en Chacarita coa inquedanza
do rexurdir da Patria e, no sartego,
xunto ó irmau Castelao, Manuel Puente
ergue o Pendón mesiánico da Espranza.

PER LA MORT DEL MECENES

De bell nou brolla la primavera
joiosa, frondosa, prometent el fruit
de l'arbre i el roser, però el dol
ha velat la nostra ànima: La lladronera
dalla acerada ha fet bona fira
segant el patriarca gallec. Quina
pèrdia per la Terra! Amarg plany sento
de la Galicia afligida, a l'altra riba...

El gran Mecenes del gallec saber,
el lluitador d'un nou matí fértil
reposa en Chacarita amb la frisança
del renàixer de la Pàtria i, al sepulcre,
junt amb el germà Castelao, Manuel Puente
alça el Penó mesiànic de l'Esperança.

A CHE GUEVARA MORTO

Tiña un xornal nas maus, bágoas nos ollos,
carraxe nas entranas e bulleiro.
—Finóuse O Che Guevara, “O Guerrilleiro”—
lín no papel. Tremábanme os xionllos,
magoado e apreixado por ferrollos,
esmagado co crimen sanguineiro.

Anoxado preguéi: “Érguete, obreiro!
Espavila aldeán; Facéivos mollos!
Eis que chegóu o tempo da vinganza!
Pola Paz e a Xusticia, berrái forte
nas fábricas, nas cátedras, nos agros;
que tornarásese pomba de esperanza
o abreinte que soñóu. E a súa morte
postergará os apócrifos milagros!”

AL CHE GUEVARA MORT

Tenia un diari a les mans, llàgrimes als ulls,
coratge a les entranyes i llot.
—Ha finat El Che Guevara, “El Guerriller” —
vaig llegir al paper. Em tremolaven els genolls,
dolorit, agafat amb grillons,
aixafat amb el crim sangonent.

Enutjat vaig pregar: “Àlça't, obrer!
Espavila't pobletà; feu-vos garbells!
Heus aquí que ha arribat el temps de la venjança!
Per la Pau i la Justícia, crideu fort
a les fàbriques, càtedres, als camps;
que es tornarà colom d'esperança
l'alba que ell va somiar. I la seva mort
els miracles apòcrifs postergarà!”

NO 25 ANIVERSARIO DE CASTELAO

Fai cinco lustros o solar galego
nas entranas sentíu fondo arrepío:
o guieiro eisiliado, santo e pío
xacía na friaxe dun sartego.

En pro do mariñeiro, do labrego
e da patria sangante fío a fío,
loitóu contra a inxusticia de cotío,
gastóu forzas, sumíuse, morréu cego.

Pero “Sempre en Galiza”, o gran mensaxe
do líder galeguista, marca o Norte,
arde nos peitos, desafia á morte.

E seu espírito na terra fai romaxe
—non acadóu o corpo a mesma sorte—
pra acoller con amor o noso homenaxe.

AL 25è ANIVERSARI DE CASTELAO

El solar gallec fa cinc lustres
a les entranyes va sentir profund horror:
el guia exiliat, sant i piadós
jeia a la fredor d'un sepulcre.

En pro del mariner, del pagès
i de la pàtria sagnant sens fi,
lluità contra la injustícia ben sovint
esmerçà forces, es recollí, morí cec.

Però “Sempre en Galiza”, el gran missatge
del líder galleguista, senyala el Nord,
crema en els pits, desafia la mort.

El seu esperit a la terra fa pelegrinatge
—no atenyí el cos la mateixa sort—
per acollir amb amor el nostre homenatge.

ORACIÓN Á VEIRA DO ORBIGO

Por qué, Señor, magoache os nosos peitos
con tamaña disgracia?
Hastra cando, Señor, o noso pobo
ten que sufrir tristuras e destragos?
Por qué, meu Deus, a emigración,
as chúvías que asulagan labrantíos,
a polución que mata?
Tan ruín, Señor, é o noso pobo
pra ser merecedor do sacrificio
de inocentes criaturas?
Por qué, meu Deus, por qué te ensañas
co laceirado Xob
que garda a tua Lei?
Repara cánto laio
e acórrenos, Señor!
Dálles eterna paz ós mortos
que enloitaron a nosa Terra
e enxerga e glorifica, xa,
teu pobo lóngxamente aburado,
Señor!

PREGÀRIA A LA RIBERA DE L'ÓRBIGO

Per què, Senyor, ens has ferit al pit
amb una desgràcia tan gran?
Fins quan, Senyor, el nostre poble
ha de patir tristors i estralls?
Per què, Déu meu, la emigració,
les plujes que neguen els conreus,
la pol·lució que mata?
Tan mesquí, Senyor, és el nostre poble
per ser mereixedor del sacrifici
d'inocents criatures?
Per què, Déu meu, per què t'acarnisses
amb el llatzerat Job
que guarda la teva llei?
Repara allò de què em planyo
i ajuda'ns, Senyor!
Dóna la pau eterna als morts
que van endolar la nostra Terra
i eleva i glorifica, ara,
el teu poble tant de temps consumit,
Senyor!